

Referaadi kirjutamine

Referaat on suuliselt või kirjalikult esitatav lühikokkuvõtte mingitest teostest, artiklitest või uurimustest. Referaadi kirjutamisel saavad määravaks aine õpetaja taotlused ja sisu puudutavad nõudmised. Referaatide eesmärkide ja sisu järgi võib neid mitmeti liigitada. Tuntumad liigid neist on järgmised.

★ **Ümberjutustav referaat** kujutab endast omasõnalist ja kokkuvõtlikku loetud teksti(de) esitamist. Referaadi hindamise aluseks on kasutatud tekstide sisu adekvaatne edasiandmine, selge vahe oma seisukohtade ja refereeritava teksti vahel, refereerimisele esitatavate nõuete täpne järgimine. Taolise referaadi pikkuse määrab õpetaja, kuid reeglina ei tohi see olla vähem kui 3 lehekülge trükitud teksti.

★ **Komprimeeritud ehk kokkusurutud tekst** on referaadi liik, milles säilitatakse originaaltekst, kuid see on edasi antud kokkusurutult. Sellised referaadid tulevad arvesse eelkõige võõrkeelsete tekstide lühendatud tõlgetena. Hinnatakse õpilase oskust esitada kokkusurutud tekstis kõige olulisem originaaltekstist ja tõlke puhul selle sisulist ja keelelist vastavust originaaltekstile.

★ **Kontseptuaalne referaat** on õpilastööna kõige sobivam, sest selle kirjutamine eeldab refereeritava teksti sisu ja põhiidee mõistmist ja adekvaatset edasiandmist. Kui on tegemist tekstidega, mis pärinevad erinevatelt autoritelt, kes võivad kasutada erinevaid mõisteid, siis tuleb refereerimisel leida neid tekste ühendav metakeel. Hinnatakse õpilase oskust analüüsida erinevaid tekste, tuua välja neid ühendav või eristav põhiidee ja kui vaja, esitada see omas mõistetesüsteemis. Oluline on referaadi loogiline ülesehitus. See tagatakse referaadile selge ja täpse eesmärgi püstitamisega.

Referaadi üldstruktuur on järgmine:

- x tiitelleht (selle näidised on järgnevatel lehtedel),
- x sisukord - seal tuleb anda kõigi töö üksikute alajaotuste täielikud pealkirjad koos vastavate leheküljenumbritega. Töö lõplik sisukord selgub peale töö kirjalikku vormistamist.
- x eessõna (pole kohustuslik) - on töö lühiannotatsioon, mis tutvustab lühidalt töö sisu ja ülesehitust, vajalikkust, probleemi(de) käsitlemise sügavust jne.
- x sissejuhatus - kujutab endast töö käigus korrigeeritud programmi (kava) ning selles peaks sisalduma:
  - teema valiku põhjendus,

Koostanud: Merike Hein

- teema aktuaalsus, tähtsus ja uudsus,
  - probleem (võib esitada küsimuse vormis) ja selle hetkeseis,
  - eesmärk (milleks töö tehakse),
  - uurimisobjekt,
  - aine (valdkond või objekti külg, mida on uuritud),
  - hüpotees(id) (probleemi oletatav lahendus), mida tuleks tööga tõestada,
  - ülesanded (mida tuleb lahendada eesmärgi saavutamiseks ja hüpoteesi tõestamiseks),
  - meetodid (teed ja viisid, mida kasutatakse materjali kogumiseks ja läbitöötamiseks).
- x töö põhiosa ehk sisuline osa koosneb peatükkidest, alapeatükkidest ning punktidest. Põhiosa kompositsioon (ülesehitus ja liigendus) sõltub töö iseloomust, teemast ning uuritavast materjalist. Põhiosa peab andma ammendava ülevaate koostatud tööst, alates probleemi(de) püstitamisest kuni lahenduste, tulemuste ja järelduste (ettepanekute) esitamiseni. Töö põhiosa annab vastused (lahendused) sissejuhatuses püstitatud eesmärkidele, hüpoteesidele ja ülesannetele.
- x kokkuvõtte (järeldused ja ettepanekud) ehk lõppsõna koosneb tavaliselt tööst tulenevatest olulisematest järeldustest ja ettepanekustest. Järeldustest peaks selguma, kuidas on lahendatud töö sissejuhatuses formuleeritud ülesanded, milliste tulemusteni jõuti ning kas töö eesmärk on saavutatud. Ettepanekutes esitab töö autor seisukohad ja lahendused olukorra parandamiseks uuritavas valdkonnas. Kokkuvõttes ei esitata seisukohti ega järeldusi küsimustes, mida töö eelnevates osades pole käsitletud. Samas võib anda töö edasiarenduse suunad ja edaspidist lahendamist vajavad probleemid. Järeldused ja ettepanekud tuleb konkretiseerida ja süstematiseerida, soovitatav on nad esitada numereerituna või teesidena. Kokkuvõtte maht ei tohi olla üle 1/10 töö põhiosa mahust.
- x kasutatud kirjanduse loetelus esitatakse ainult töös viidatud väljaanded.
- x lisad sisaldavad töö põhiosa täiendavat ja paremini mõista aitavat informatsiooni (näiteks joonised).

Järgmistel kahel leheküljel on referaadi tiitellehtede näidised.

TARTU MART REINIKU GÜMNAASIUM

AUTORI EES- JA PEREKONNANIMI

TÖÖ PEALKIRI

Referaat

Tartu 2006

TARTU MART REINIKU GÜMNAASIUM

TÖÖ PEALKIRI

Referaat

autor:

klass:

juhendaja:

Tartu 2006